

5 İyun Su təsərrüfatı və meliorasiya işçiləri günüdür

Ölkənin meliorasiya və su təsərrüfatı dayanıqlı inkişaf yolundadır

5 iyun - bu tarix ölkə melioratorları üçün olduqca əlamətdar bir gündür. Hər il həmin gün onlar böyük fərəh və sevinc hissi ilə öz peşə bayramlarını qeyd edirlər.

Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev meliorasiya və su təsərrüfatının respublikamızın iqtisadiyyatında, regionların sosial-iqtisadi inkişafında, ölkə əhalisinin ekoloji cəhətdən təmiz və dayanıqlı ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatını təmin etməyə yönəldilmişdir. Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələri arasında ilk dəfə olaraq Azərbaycanla 1996-cı ildə ulu öndərimiz Heydər Əliyev tərəfindən "Meliorasiya və irriqasiya haqqında" Qanununun imzalandığı 5 iyun tarixi münasibəti ilə "Meliorator günü" peşə bayramının təsis edilməsi barədə 24 may 2007-ci il tarixli Sərəncam imzalamışdır. Ölkə başçısı su təsərrüfatı və meliorasiya işçilərinin şərəfli əməyinə yüksək hörmət əlaməti olaraq onun miqyasını daha da genişləndirərək 5 iyun gününün "Su təsərrüfatı və meliorasiya işçiləri günü" peşə bayramı kimi qeyd olunması barədə 14 may 2014-cü il tarixli yeni Sərəncam imzalamışdır. Bu Sərəncamın imzalanması su təsərrüfatı və meliorasiya işçiləri tərəfindən böyük coşuq və minnətdarlıqla qarşılanmış, onları öz gərgin və şərəfli işlərinə daha da həvələndirilmişdir.

Ölkənin əsas kənd təsərrüfatı bazası sayılan Kür-Araz düzənliyinin ərazisi quraq və arid zonada yerləşdiyinə görə burada suvarma aparılmadan, meliorasiya və su təsərrüfatını inkişaf etdirmədən kənd təsərrüfatı məhsullarının yetişdirilməsi mümkün deyildir. Bunu böyük uzaqgörənliklə qeyd edən və "Meliorasiya və su təsərrüfatı obyektləri bizim sərvətimizdir və bu sərvətdən səmərəli istifadə etməliyik" sözlərini tarixə yazmış müdrik bir şəxsiyyət, dünya şöhrətli siyasətçi ulu öndərimiz Heydər Əliyev meliorasiya və su təsərrüfatı sahəsini daim diqqət mərkəzində saxlamış, onun inkişafına xüsusi əhəmiyyət vermişdir.

Azərbaycanda meliorasiya və irriqasiya işləri keçən əsrin əvvəllərində təşəkkül tapmış, onun genişlənməsinə, intensiv inkişafına ulu öndər Heydər Əliyevin respublika rəhbərliyi etdiyi 1969-cu ildən başlamışdır. Bu vaxtdan etibarən ölkənin kənd təsərrüfatında, sənayesində, ümumiyyətlə iqtisadiyyatın bütün sahələrində xüsusi bir yüksəliş dövrü başlandı. Ölkədə kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi haqqında bir neçə tarixi qərarlar qəbul edildi. Bu qərarlarda nəzərdə tutulan tədbirlər yerinə yetirilməsi təmin etmək məqsədi ilə kompleks meliorasiya proqramları hazırlandı və meliorasiya olunmuş torpaqlarda kənd təsərrüfatı istehsalının sabit şəkildə artırılması üçün mühüm tədbirlər işlənilib həyata keçirilmişdir.

Ulu öndərimiz keçmiş İttifaq rəhbərliyində olduğu illərdə respublika iqtisadiyyatının, o cümlədən meliorasiya və su təsərrüfatının inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlamışdır. Lakin böyük təəssüf hissi ilə qeyd etmək lazımdır ki, o, keçmiş İttifaq rəhbərliyindən getdikdən sonra kənd təsərrüfatının, xüsusilə də meliorasiya və su təsərrüfatının inkişafı demək olar ki, tamamilə dayandı. Keçmiş respublika rəhbərliyinin sərəşsizliyi və bu sahəyə laqeyd münasibəti nəticəsində meliorasiya və su təsərrüfatı üzrə aparılan işlərin həcmi kəskin sürətdə azaldı, kapital qoyuluşu heçə endirildi, sistemlərin istismarına ayrılan bəhd vəsaitinin həcmi xeyli aşağı düşdü. Nəticədə mühüm dövlət əhəmiyyətli obyektlərin saxlanması, istismarı, təmir-bərpası son dərəcə çətinləşdi.

Bələ bir şəraitdə 1993-cü ildə ulu öndərimiz Heydər Əliyevin ikinci dəfə respublika rəhbərliyinə gəlişi meliorasiya və su təsərrüfatı sahəsini məhv olmaqdan xilas etdi, sahə öz inkişafının yeni mərhələsinə qədəm qoydu, ona dövlətin diqqət və qayğısı bərpə olundu, mövcud me-

liorasiya potensialından daha səmərəli istifadə olunması yolları və sahənin gələcək inkişaf istiqamətləri müəyyənləşdirildi. Ölkənin bazar iqtisadiyyatına keçməsi ilə əlaqədar aqrar sahə ilə paralel olaraq, meliorasiya və su təsərrüfatında da islahatların həyata keçirilməsinə başlandı, onların normativ-hüquqi bazası yaradıldı. Bu məqsədlə 40-dan artıq normativ-hüquqi sənəd hazırlandı ki, bunlardan da ən mühümü 1996-cı ildə imzalanmış "Meliorasiya və irriqasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunudur. Qanun meliorasiya və irriqasiya sahəsində dövlət idarəçiliyinin əsaslarını, meliorasiya və irriqasiya tədbirlərinin aparılması qaydalarını müəyyən etdi.

Ulu öndərin göstərişlərini əsas tutaraq respublikaya qoyulan xarici investisiyalar üçün növbədə meliorasiya və su təsərrüfatı sahəsinə yönəldildi. Xarici investisiyaların səmərəliliyini təmin etmək məqsədilə tikinti-yarımçıq qalmış 150 obyektəndən respublika üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən 11 obyekt seçildi və onlardan iqtisadiyyatımız üçün ən vacib olan üç obyektin - Baş Mil-Muğan kollektorunun tikintisinin, Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulmasının və Naxçıvan Muxtar Respublikasında Vayxır su anbarının tikintisinin birinci növbədə maliyyələşdirilməsi qərara alındı.

Ümummilli lider Heydər Əliyevə İslam dünyasının böyük hörmətini və ehtiramını rəsmi olaraq, İslam İnkişaf Bankının rəhbərliyi Baş Mil-Muğan kollektorunun tikintisinin davam etdirilməsinə güzəştli kredit və Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması sxeminin hazırlanmasına əvəzsiz olaraq vəsait ayırdı.

İslam İnkişaf Bankının texniki yardımı ilə bəyənaxlı məsləhətçi şirkət tərəfindən hazırlanmış sxemin birinci mərhələsində Samur çayı üzərində baş sugötürücü qurğunun və Samur-Abşeron kanalının Vəlvələçay çayına qədər olan hissəsinin yenidən qurulması, Xanarx kanalının, Vəlvələçay-Taxtakörpü, Taxtakörpü-Ceyranbatan kanallarının və Taxtakörpü su anbarının tikintisi nəzərdə tutuldu.

Vayxır su anbarının inşasına 1983-cü ildə başlanılmış, lakin mərhələli vəsaitin olmamasına görə tikinti işləri yarımçıq dayandırılmışdır. Ulu öndərimiz Heydər Əliyev 2002-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasında olarkən, onun su anbarının istismara verilməsi barədə göstərişindən sonra dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsait hesabına Türkiyənin tikinti şirkətləri tərəfindən bu obyektin tikintisi başa çatdırılmışdır.

Ümumiyyətlə, bu illərdə 200 min hektara yaxın yeni suvarılan torpaqlar kənd təsərrüfatı dövrüyyəsinə cəlb edilmiş, 400 min hektara yaxın suvarılan torpaqların meliorativ vəziyyəti yaxşılaşdırılmışdır. 825 min hektar sahədə suvarma sistemləri yenidən qurularaq onların su təminatı artırılmış, 460 min hektar sahədə əsaslı hamarılma və 150 min hektar sahədə əsaslı yuma işləri aparılmış, texniki cəhətdən müəmməl irriqasiya və meliorasiya sistemləri yaradılmışdır.

Xalqımızın ümummilli lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi və qurucusu Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi siyasi kursa uyğun Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən məqsədyönlü dövlət siyasətinin həyata keçirilməsi, dövrün tələblərinə uyğun sistemli islahatların aparılması, ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi həyatda müterəqqi dəyişikliklərin edilməsi, onun qətiyyətli addımları, sərəştli idarəçiliyi nəticəsində ölkənin dayanıqlı inkişafına nail olunmuş, idarəetmə mexanizmi müəmmədli olaraq təkmilləşdirilmişdir.

Samur-Abşeron kanalının 50-ci kilometrəndən suyun Taxtakörpü su anbarına verilməsi məqsədi ilə

dir. Ölkədə təhlükəsizliyin, sabitliyin gücləndirilməsi ilə bağlı vaxtda götürülən tədbirlər müstəqilliyimizi daha da möhkəmləndirilməsini, dövlətimizin qüdrətini artmasını, xalqımızın əmin-amanlığını və rifah halının yüksəlməsini təmin etmişdir.

Möhtərəm Prezidentimizin rəhbərliyi altında qəbul edilmiş regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramlarının və "Strategi yol xəritələri"nin dəqiq mexanizmlərə icrası inkişafın dinamizmini artırır və əhatəsini daha da genişləndirir. Sürətli, yüksək tempi bu irəliləyiş dövlətin yürütdüyü daxili və xarici siyasətin düzgünlüyünün düşünlülmüş olması və müasir tələblərə cavab verə bilməsi sayəsində mümkün olmuşdur. Təbii ki, qazanılan nailiyyətlərə ölkə rəhbərinin güclü, prinsipial siyasi iradəsinin, vaxtda düzgün qərarlar qəbul etməsinin, xalqımızın da möhtərəm Prezidentimiz strateji kursunun dəstəkləməsinə ona olan inamının böyük rolu olmuşdur.

Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin normal istismarının təşkili, tələb olunan həcmərdə təmir-bərpə işlərinin görülməsi, suvarılan torpaqların su təminatının və meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, səhərlərin genişləndirilməsi, sel və daşqınlarına qarşı mübarizə işlərinin davam etdirilməsi və digər sahələrdə müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Bələ ki, bütün maliyyə mənbələrinə hesabına 2004-2019-cu illərdə 4,4 min kilometr uzunluğunda suvarma kanallarının, 3,0 min km uzunluğunda kollektor-drenaj şəbəkələrinin tikintisi, yenidən qurulması və bərpası, 443 min hektar sahədə torpaqların su təminatının və 286 min hektar sahədə meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması işləri yerinə yetirilmiş, 194 min hektar yeni suvarılan torpaq sahələri əkin dövrüyyəsinə daxil edilmişdir. Mövcud torpaq mühafizə bəndlərinin 800 kilometrəndən artıq hissəsi əsaslı surətdə hündürəndirilmiş və möhkəmləndirilmiş, çaylarda sel və daşqınlara qarşı 190 kilometr mühafizə tədbirləri həyata keçirilmiş, əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması, habelə əhalinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi üçün 2618 ədəd subarbazan quyusu qazılaraq istifadəyə verilmişdir. Ümumi sutututu 456 milyon kubmetr olan 4 su anbarı (Taxtakörpü, Şəmkiçay, Tovuzçay, Göytəpə) tikilmiş, eləcə də ümumi sutututu 15,5 milyon kubmetr olan 3 su anbarı isə (Pirsaaçay, Zoğalavaçay, Levain) təmir-bərpə edilmişdir.

"Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması" layihəsinə daxil olan Xanarx kanalının tikintisi 2006-cı ildə, Samur çayı üzərində yerləşən Baş Suqəbuledici qurğunun bərpası, Samur çayı yaxınlığında Baş su duruldunun tikintisi, Samur-Abşeron kanalının ilk 50 kilometrlik hissəsinin və bu hissədə yerləşən uzunluğu 185,7 kilometr olan təsərrüfatlararası kanalların yenidən qurulması işləri 2007-ci ildə başa çatdırılmışdır. Respublikanın 500 min hektar suvarılan sahələrindən duzlu qrunt sularının Xəzər dənizinə axdırılmasını təmin edən Baş Mil-Muğan kollektorunun 3-cü hissəsinin tikintisi 2006-cı ildə başa çatdırılaraq Mil-Qarabağ kollektoru ilə birləşdirilmişdir.

Samur-Abşeron kanalının 50-ci kilometrəndən suyun Taxtakörpü su anbarına verilməsi məqsədi ilə

2008-ci ildə tikintisinə başlanılmış uzunluğu 32 kilometr olan Vəlvələçay-Taxtakörpü kanalının, ümumi sutututu 268,4 milyon kubmetr olan Taxtakörpü su anbarının (ümumi gücü 25 MVT olan Su Elektrik Stansiyası ilə birlikdə) və uzunluğu 108 kilometrə yaxın olan Taxtakörpü-Ceyranbatan kanalının tikintisi işləri 2013-cü ildə başa çatdırılmışdır.

15 noyabr 2014-cü ildə möhtərəm Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə açılış mərasimi keçirilmiş Şəmkiçay su anbarı zonasında 2015-ci ildə əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edəcək 60,5 km uzunluğunda magistrat kanallarının tikintisi işləri başa çatdırılmışdır. Keçmiş Sovetlər Birliyi dövründən tikintisi yarımçıq qalmış Tovuz və Şəmkiçay rayonlarının 20 min hektara yaxın əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılmasına və yeni suvarılacaq torpaqların istifadəyə verilməsinə imkan yaradan və ümumi sutututu 20 milyon kubmetr olan Tovuzçay su anbarının inşası 2016-cı ildə başa çatdırılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ölkədə taxılçılığın, pambıqçılığın, tütünçülüyn, barmaqçılığın və digər sahələrin inkişafı, eləcə də aqrarparkların və iri təsərrüfatların yaradılması ilə əlaqədar verdiyi tapşırıqların icrası olaraq Səhmdar Cəmiyyəti meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin normal istismarının təşkili, suvarılan torpaqların su təminatının və meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, səhərlərin genişləndirilməsi, sel və daşqınlarına qarşı mübarizə və digər istiqamətlərdə əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2019-cu ildə də öz uğurlu fəaliyyətini davam etdirmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamları ilə dövlət büdcəsindən dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu üçün ayrılmış vəsaitlər hesabına "Samur-Abşeron suvarma sisteminin yenidən qurulması" layihəsinə daxil olan "Şabran, Siyəzən və Xızı rayonları ərazisində mövcud suvarılan torpaqların su təminatının yaxşılaşdırılması və yeni suvarılan torpaqların istifadəyə verilməsi" layihəsi üzrə Şabran rayonu ərazisində "Şabran Aqrarpark" MMC-yə məxsus 1738 ha yeni suvarılan torpaq sahəsinə əlavə su verilməsi üçün 9,060 kilometr (diametri 900-700 millimetr) uzunluğunda boru kəmərinin çəkilməsi üzrə işlər yerinə yetirilmişdir.

İri taxılçılıq, pambıqçılıq və digər təsərrüfatların yaradılması məqsədi ilə Goranboy rayonunun 11682 ha (ondan 6661 ha yeni suvarılacaq torpaqlardır) torpaq sahəsinə suvarma suyunun verilməsi üçün tikintisi nəzərdə tutulan Şəmkiçay məşin kanalının 2-ci növbəsinin son 8,5 kilometrlik hissəsində tikinti işləri və 21 km uzunluğunda kanalın 3-cü növbəsinin layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması başa çatdırılmışdır. Samux və Goranboy rayonlarının 8958 ha (ondan 980 ha yeni suvarılacaq torpaqlardır) torpaq sahəsinə suvarma suyunun paylanması üçün Şəmkiçay məşin kanalının II növbəsinin zonasında təsərrüfatlararası paylayıcı kanalların inşası üçün 49 km hissəsində tikinti işləri təmmənlənmişdir. Şəmkiçay rayonunun 1450 ha (ondan 150 ha yeni suvarılacaq torpaqlardır) torpaq sahəsinə suyun verilməsi üçün Şəmkiçay təsərrüfatlararası paylayıcı kanallarının tikintisi üzrə 4,24 kilometr paylayıcı boru kəmərləri çəkilmişdir. Şəmkiçay məşin kanalının nasos stansiyasının suvarma qabiliyyətinin ar-

tırılması və onun I növbəsinin təmir-bərpası üzrə layihə-smeta sənədləri hazırlanmış, nasos aqrəqatlarının quraşdırılması üzrə hidromexaniki və elektrik avadanlıqları alınmış, svay işləri yerinə yetirilmiş və 1,35 kilometr uzunluğunda kompozit boruların tikintisi üzrə işlər yerinə yetirilmişdir. Eyni zamanda Sabirabad rayonunun 5 min ha qış otlaq sahəsinə suvarma suyunun verilməsi və torpaqların meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün 30,79 kilometr paylayıcı kanalları, 3,27 kilometr sutullayıcı kanalın, 52,86 kilometr uzunluğunda açıq və 43,87 kilometr qapalı suyuqluların və drenaj nasos stansiyasının tikintisi aparılmış, eləcə də Salyan rayonunda yerləşən 12589 hektar qış otlaq sahələrində torpaqların meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün layihə-smeta sənədləri hazırlanmışdır. Xəzər və Pirallahı rayonları ərazisində 1419 hektar yeni torpaq sahələrində salınacaq zeytun və badam bağlarına suvarma suyunun çatdırılması üçün II mərhələ üzrə 50, 35, 20 və 10 min kubmetrlik su hovuzları, 11,19 kilometr magistrat təzyiqli və 8,33 kilometr başlıq boru kəməri çəkilmiş, 2 ədəd suqəbuledici hovuz, 1 ədəd 3 aqrəqatlı nasos stansiyası tikilib başa çatdırılmış, eləcə də III mərhələ üzrə 1350,43 ha yeni salınmış zeytun və badam bağlarının suvarma suyu ilə təmin olunması üçün layihə-smeta sənədləri hazırdır.

Ağcabədi rayonunun 3783 hektar yeni suvarılacaq torpaq sahəsinə suvarma suyunun çatdırılması üçün tikintisi nəzərdə tutulan Yuxarı Mil kanalının 1,988 kilometr hissəsi tikilmiş, uzunluğu 2,25 kilometr olan sutullayıcı kanalın və Xanqızı kanalına keçid suburaxıcı qurğusunun tikintisi üzrə işlər görülmüşdür. Arazın yeni qol kanalının sağ sahilində yerləşən I mərhələ üzrə 7250 ha və sol sahilində yerləşən II mərhələ üzrə 13000 ha yeni suvarılacaq torpaq sahələrinə suvarma suyunun verilməsi, 4000 ha torpaq sahəsinin meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün 77,7 kilometr uzunluğunda paylayıcı kanalların qurğularla birlikdə tikintisi aparılmış, eləcə də I mərhələ ərazisində qrunt sularının aşağı salınması tədbirləri üzrə 64,0 kilometr uzunluğunda suyuqlu drenlerin tikintisi üzrə işlər yerinə yetirilmişdir. Qazax rayonunun İkinci Şıxlı kəndinin 400 hektar əkin sahəsinin su təminatının yaxşılaşdırılması layihəsi üzrə 3,30 kilometr paylayıcı kanalların və 24,5 km uzunluğunda paylayıcı suvarma boru kəmərinin tikintisi üzrə işlər yerinə yetirilmişdir.

Bərdə rayonunun Məmmədli kəndinin 1000 ha (ondan 250 ha yeni suvarılan torpaqlardır) əkin sahəsinə su ilə təmin etmək üçün Kür çayında 2 aqrəqatlı üzən nasos stansiyasının və 5,2 kilometr uzunluğunda magistrat təzyiqli boru kəmərinin, Ağcabədi rayonunun Şənlik təsərrüfatının 11500 ha torpaq sahəsinin meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün drenaj nasos stansiyasının, 9,9 kilometr uzunluğunda kollektor-drenaj şəbəkəsinin və 10 kv-luq EHX-nin, Balakən rayonunun Şərif, Yeni Şərif, Qaysa və Meşəşambul kəndlərinin 1000 ha əkin sahəsinin suvarma suyu ilə təmin etmək üçün Mazmıçay çayında sugötürücü qurğunun və 5,325 kilometr magistrat kanalın, Zerdab rayonunun Əlvənd və Otmanoba kəndlərinin 720 ha əkin sahəsinə su ilə təmin etmək üçün 1,95 kilometr şüşə lifli kompozit nov kanalın, 1 ədəd başlıq hovuzun ti-

kintisi üzrə işlər görülmüş və 2,17 km kanal boyu istismar yolu çəkilmişdir.

Şəki rayonunun 3020 ha əkin sahəsinin və yaşayış məntəqələrinin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün sututumu 1,23 mln. kbm olan su anbarının qurğularla birlikdə yenidən qurulması, Yevlax rayonunun Yuxarı Qarxun və Aşağı Qarxun kəndlərinə məxsus 700 ha torpaq sahəsinə su ilə təmin etmək üçün 22 km uzunluğunda mövcud R-2a kanalının 7,8 km-lik hissəsinin yenidən qurulması üçün layihə sənədləri hazırlanmış və tikinti işləri aparılmışdır. Masallı rayonunun 3230 ha əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması məqsədi ilə 37 ədəd kiçik sututurının 13 ədədində zəruri təmir-bərpə işləri ilə əlaqədar onların bəndlərinin möhkəmləndirilməsi üçün torpaq işləri görülmüş, suburaxıcı və qəza sutullayıcı qurğular tikilmişdir.

Biləsuvar rayonunda "Azersun-Holding" şirkətinə məxsus 810 ha torpaq sahəsinin meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün 28,14 km uzunluğunda kollektor-drenaj şəbəkəsinin, Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndinin 17 ha yeni həyətəni sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün 510 pm magistrat və 4,37 km paylayıcı boru kəmərlərinin, Abşeron yarımadasında kənd təsərrüfatına yararlı 4000 ha əkin sahəsinin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün Abşeron magistrat kanalının 12 km-lik hissəsi yenidən qurulmuş, 2 avtomobil və 30 piyada köpüsü tikilmiş və Mehdiabad və Novxanı qəsəbələrinin 590 ha (ondan 210 ha yeni suvarılan torpaqlardır) sahədə salınacaq zeytun və badam ağaclarının suvarılması üçün 12471 metr uzunluğunda təzyiqli boru xəttinin və 4 aqrəqatlı Novxanı nasos stansiyasının tikintisi təmmənlənmişdir.

Şəki və Oğuz rayonları ərazisində yaradılacaq Aqrarparkın 12300 hektar yeni suvarılacaq torpaq sahəsinə salınacaq qoz-fındıq ağaclarının suvarma suyu ilə təmin edilməsi üçün Oğuz rayonu üzrə 2500 kbm həcmində su hovuzunun tikintisi təmmənlənmiş, 3,2 km uzunluğunda təzyiqli boru kəməri çəkilmiş, Şəki rayonu üzrə baş suqəbuledici qurğunun, 5,0 km magistrat başlıq boru kəmərinin, 1,24 km təzyiqli boru kəmərinin tikintisi üzrə işlər təmmənlənmişdir. Xaçmaz rayonunda Aqrarparkın 956 ha torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi ilə bağlı 10,39 km uzunluğunda kanalların qurğularla birlikdə yenidən qurulması və 2 ədəd 50 min kbm həcmində su hovuzunun tikintisi üzrə işlər aparılmışdır.

Cari ildə 1415 min hektar sahədə kənd təsərrüfatı bitkilərinin suvarılması nəzərdə tutulmuşdur. 25.05.2020-ci il tarixə taxıl bitkiləri 522 min hektar sahədə 1,9 dəfə suvarılmış, 69 min hektar sahədə pambıq bitkisinin arat suvarılması aparılmışdır. Hazırda kənd təsərrüfatı bitkilərinin suvarılması davam etdirilir.

2020-ci ildə Səhmdar Cəmiyyəti meliorasiya və su təsərrüfatı obyektlərinin tikintisi, yenidən qurulması işlərinin davam etdirilməsi üzrə təkliflərini aidiyyəti qurumlara təqdim etmişdir. Respublikanın 39 şəhər və rayonunun 338 yaşayış məntəqəsində 10712 hektar əkin sahəsinin və əkin üzrə istifadə olunan həyətəni torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması, yeni suvarılacaq torpaqların suvarma suyunun, habelə əhalinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi üçün cari ildə qazılması nəzərdə tutulmuş 443 ədəd subarbazan quyusunun layihə-smeta sənədləri hazırlanmış və 45 ədəd subarbazan quyusunun qazma işləri başa çatdırılmışdır.

Şəmkiçay su anbarı zonasında tikintisi başa çatmış Şəmkiçay-Samux-Goranboy magistrat kanalının 2-ci növbəsinin zonasında 4 min hektar və su anbarından su götürən ma-

gistrat kanallardan 2 min hektar sahəyə suvarma suyunun səmərəli paylanması və su itkilərinin qarşısının alınması məqsədilə beton üzvlüklü və boru kəməri ilə paylayıcı kanalların tikintiləri davam etdiriləcəkdir.

Sabirabad rayonunda qış otlaq sahələrində meliorativ tədbirlər və Araz çayının Yeni qol kanalı zonasında kollektor-drenaj şəbəkəsinin və paylayıcı kanalların tikintisi işləri davam etdirilmişdir. Sabirabad və Biləsuvar rayonlarının 10950 hektar torpaq sahəsinin meliorativ vəziyyəti yaxşılaşdırılacaq, Saatlı və İmişli rayonlarının torpaq sahələrinə Araz çayının Yeni qolundan suyun verilməsi üçün 21 min hektar sahədə paylayıcı kanallar və 10 min hektara yaxın sahədə suyuqlu kollektorların tikintisinin başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

Uzunluğu 73 km olan Abşeron magistrat kanalının suburaxıcı qabiliyyətinin artırılması məqsədilə onun qalan son 11 kilometrlik hissəsinin yenidən qurulması ilə bu ərazilərdə zeytun, badam və digər kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi üçün yeni yaradılmış istixanaların, aqrarparklara və iri təsərrüfatlara məxsus torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsinə və mövcud əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılmasına imkan yaradılacaq.

Taxtakörpü su anbarı zonasında Şabran rayonunun suvarılan torpaq sahələrinin əsas su mənbəyi olan Vəlvələçay-Taxtakörpü kanalından sugötürücü qurğunun tikintisi və sudurducdan tutarın yaradılması, həmçinin suyun suvarma sahələrinə çatdırılması üçün iki ədəd magistrat boru xəttinin tikintisi işləri davam etdiriləcəkdir.

Ölkənin kənd təsərrüfatının inkişafında xüsusi rol oynayan Aqrarparklara məxsus torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi işləri davam etdiriləcəkdir. Bələ ki, 2019-cu ildə tikinti işlərinə başlanılmış "Azərşəkər" MMC-yə məxsus Yevlax və Goranboy rayonlarında 2960 hektar və Ağcabədi rayonunda 2500 hektar torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi işləri başa çatdırılacaqdır.

Ağsu, Biləsuvar, Qazax, Ağstafa rayonlarında 4000 hektara yaxın torpaq sahəsinin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün suvarma kanallarının tikintisi işləri aparılacaqdır. Masallı rayonunda 24 və Şamaxı rayonunda 7 sututarda zəruri təmir işləri başa çatdırılacaq 4500 hektar əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılması nəzərdə tutulur.

Prezident cənab İlham Əliyevin müvafiq Fərman və sərəncamları ilə respublikamızda pambıqçılığın, taxılçılığın, barmaqçılığın, tütünçülüyn, üzümçülüyn, sitrus meyvələrinin və digər kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının inkişafı etdirilməsi ilə əlaqədar təsdiq edilmiş Dövlət proqramları və Tədbirlər planlarında, regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramında, Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsində meliorasiya və su təsərrüfatı sahəsi üzrə geniş tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur.

Bu tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə suvarılan torpaqların su təminatının və meliorativ vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına, yeni suvarılan torpaqların istifadəyə verilməsi nəticəsində ölkə əhalisinin daxili istehsal hesabına çörək və ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına, yaşayış məntəqələrinin, əkin sahələrinin, hidrotexniki qurğuların və digər infrastruktur obyektlərin sel və daşqın sularının zərərli təsirlərindən mühafizəsinə, çayların su ehtiyatlarının nizamlanması hesabına onlardan daha səmərəli istifadə edilməsinə geniş imkanlar yaradılacaqdır.

İkəndə ÖHMƏDDƏDƏ, Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin sadrı.

